

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 21. kesäkuuta 2022
(OR. en)

10437/22

AG 70
INST 245

SAATE

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	21. kesäkuuta 2022
Vastaanottaja:	Neuvoston pääsihteeri
Asia:	KOMISSION TIEDONANTO Euroopan tulevaisuuskonferenssi Visiosta konkreettisiin toimiin

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2022) 404 final.

Liite: COM(2022) 404 final

Bryssel 17.6.2022
COM(2022) 404 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, EUROOPPA-
NEUVOSTOLLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA
SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE**

**EUROOPAN TULEVAISUUSKONFERENSSI
Visiosta konkreettisiin toimiin**

”Menneisyyden muistot ovat aina muodostaneet kehyyksen Euroopan tulevaisuudelle. Historian muistaminen on entistäkin tärkeämpää nyt, kun Euroopan mantereelle on palannut sota, jollaista emme vielä jokin aika sitten osanneet kuvitellakaan. Venäjän räikeät yritykset siirtää valtioiden rajoja ja kirjoittaa uudelleen historiamme traagisimmatkin luvut muistuttavat meitä siitä, miten vaarallista on, jos menetämme otteemme menneisyydestämme ja tulevaisuudestamme. Olisi vaarallista elää vain nykyhetkessä ja ajatella, ettei mikään voi koskaan muuttua tai ettei olisi olemassa parempia tapoja tehdä asioita. Vieläkin vaarallisempaa olisi ajatella, että mikään ei koskaan muutu, jos vain itse emme muutu. Tämä on virheajattelua. Paikalleen jääminen merkitsee jälkeen jäämistä.”

Puheenjohtaja Ursula von der Leyen

9. toukokuuta 2022 Euroopan tulevaisuuskonferenssin päätöstilaisuudessa

1. JOHDANTO

On usein sanottu, että Euroopan unioni etenee nopeammin ja pidemmälle silloin, kun sen on pakko. Jean Monnet totesi, että Euroopan unioni muotoutuu kriisien kautta ja tulee olemaan kriiseihin sovellettujen ratkaisujen summa. Tämä on ollut totta pitkälti koko EU:n historian ajan ja erityisesti kahden viimeksi kuluneen vuoden aikana, jolloin olemme yhdessä joutuneet vastaamaan globaalin pandemian ja naapurimaahamme kohdistuvan bruttaalin hyökkäyssodan haasteisiin. Samaan aikaan EU:n kansalaiset ovat yhä aktiivisemmin peräänkuuluttaneet muutoksia ja uudistuksia sekä työtä EU:n kehittämiseksi kansalaisten itsensä ehdoilla. Euroopan komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen esitti heinäkuussa 2019 antamissaan poliittisissa suuntaviivoissa, että EU:ssa järjestettäisiin tulevaisuuskonferenssi, joka osaltaan antaisi uutta vauhtia eurooppalaiselle demokratialle. Hän myös sitoutui toteuttamaan jatkotoimia konferenssin työn tulosten pohjalta.

Eurooppa-päivänä toukokuussa 2021 käynnistetty Euroopan tulevaisuuskonferenssi kesti kokonaisen vuoden ajan. Konferenssista muodostui kaikkien aikojen suurin ja laaja-alaisin yleiseurooppalaista keskustelevaa demokratiaa vahvistava hanke. Se toi yhteen kaikenikäisiä, eri maista ja taustoista lähtöisin olevia ihmisiä, joista monet eivät olleet koskaan aiemmin olleet erityisemmin tekemisissä EU-asioiden kanssa eivätkä tunteneet EU:n institutionaalista rakennetta. Jokainen konferenssin osallistuja toi mukanaan yksilöllisen tarinansa ja näkökulmansa, kielensä, identiteettinsä ja EU:hun kohdistuvat odotuksensa. Tältä pohjalta osallistajat loivat yhdessä vision Euroopan tulevaisuudesta.

Konferenssissa tuli selväksi, että kansalaiset on otettava paremmin mukaan heidän elämäänsä vaikuttavien politiikkojen muotoiluun. Heidän panoksensa on arvokas. Konferenssi antoi uutta puhtia EU:n monikerroksisen demokratian toimintaan ja osoitti, miten eurooppalainen yhteinen julkinen tila voi koota ihmiset eri puolilta EU:ta keskustelemaan itselleen tärkeistä asioista.

Kansalaiset ja EU:n toimielinten edustajat, lainsäätäjät ja maallikot keskustelivat konferenssissa EU:n peruskysymyksistä ja ehdottivat uusia ratkaisuja monilla EU:n tulevaisuutta määrittävillä aloilla. Aihealueita olivat muiden muassa ilmastonmuutos ja ympäristö, digitalisaatiokehitys, demokratia, terveys, sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja tasa-arvo, talous ja turvallisuus sekä arvot ja kulttuuri. Lopputulokseen vaikutti väistämättä myös maailman nykytilanne ja erityisesti kriisit, joiden keskellä EU on kahden viime vuoden aikana joutunut toimimaan. Covid-19-pandemian vaikutukset kansanterveyteen ja talouksiin otettiin huomioon kaikkien aihealueiden keskusteluissa, ja Venäjän provosoimaton ja perusteeton hyökkäys Ukrainaan korosti voimakkaasti tarvetta vahvistaa EU:n roolia

maailmannäyttämöllä ja sen valmiutta edistää rauhaa ja perusarvoja niin kuin se on tehnyt jo yli 70 vuoden ajan.

Konferenssin tuloksena syntyi useita laadukkaita ehdotuksia, mutta sen onnistuminen riippuu viime kädessä siitä, minkälaisia muutoksia se voi saada aikaan. Euroopan komissio sitoutuikin maaliskuussa 2021 Euroopan parlamentin ja EU:n neuvoston kanssa antamassaan yhteisessä julistuksessa toteuttamaan konferenssin ehdotusten pohjalta jatkotoimia toimivaltuuksiensa puitteissa ja perussopimusten mukaisesti. Puheenjohtaja von der Leyen toisti tämän sitoumuksen konferenssin päätöstilaisuudessa 9. toukokuuta 2022.

Tämä tiedonanto on komission jatkotoimien ensimmäinen askel. Siinä arvioidaan konferenssin ehdotusten toteuttamisen edellyttämiä toimia, tarkastellaan seuraavia vaiheita ja esitetään, miten konferenssista saadut kokemukset voidaan parhaiten hyödyntää ja miten osallistava demokratia voidaan ottaa pysyväksi osaksi EU:n politiikkojen ja säädösten muotoilua.

2. KONFERENSSIN JATKOTOIMET: EHDOTUKSISTA KONKREETTISIIN TOIMIIN

Konferenssin ehdotukset, jotka esitetään Euroopan parlamentin puhemiehelle sekä neuvoston ja Euroopan komission puheenjohtajille toimitetussa loppuraportissa, ovat laaja-alaisia, kunnianhimoisia ja tulevaisuuteen suuntautuvia. Ne kattavat yhdeksän laajaa aihealuetta, ja joissakin ehdotetuista toimenpiteistä on luonnollisesti päällekkäisyyksiä.

Konferenssin tulos: monta ehdotusta, yksi visio

Vuoden aikana käytyjen kansalaispaneelikeskustelujen ja verkkofoorumilla koottujen ideoiden tulokset tiivistettiin 49 ehdotukseen ja 326 yksittäiseen toimenpiteeseen¹, jotka kattavat yhdeksän aihepiiriä:

- ilmastonmuutos ja ympäristö
- terveys
- vahvempi talous, sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja työllisyys
- EU maailmassa
- arvot, oikeudet, oikeusvaltio ja turvallisuus
- digitalisaatio
- eurooppalainen demokratia
- muuttoliike
- koulutus, kulttuuri, nuoriso ja urheilu.

Näiden konkreettisten ehdotusten taustalla on visio EU:sta, joka helpottaisi ihmisten jokapäiväistä elämää niin kaupungeissa kuin maaseudullakin, vastaisi tehokkaasti uusien sukupolvien haasteisiin ja tuottaisi tulosta kansalaisille merkityksellisimmissä asioissa. Tällaisia konkreettisiä asioita ovat esimerkiksi ruoka, ilmanlaatu ja luonto, kohtuuhintainen

¹ Konferenssin loppuraportti on saatavana konferenssin verkkosivustolla.

terveydenhuolto, koulutus, asuminen ja turvallisuus.

Kaikissa loppuraportin ehdotuksissa painotetaan, että EU:n toimissa olisi vahvistettava sosiaalista suojelua ja oikeudenmukaisuutta kunnioittaen samalla yhteisiä arvoja ja oikeusvaltioperiaatetta. Ehdotuksissa korostetaan, että EU:n olisi yhdistettävä vahvuutensa ja moninaisuutensa voidakseen vastata sukupolven suurimpiin haasteisiin, joita ovat esimerkiksi pandemia, sota, siirtyminen vihreään ja digitaaliseen talouteen ja väestörakenteen muutos. Vahva toistuva teema eri aihealueilla on se, että EU:n olisi oltava riippumattomampi ja kyettävä selviytymään paremmin omillaan keskeisillä aloilla, kuten energian ja kestävä elintarvikkejärjestelmän aloilla, raaka-aineiden ja lääkkeiden saatavuudessa, siruteknologian ja ympäristöä säästävän teknologian kehityksessä, kyberturvallisuudessa ja turvallisuus- ja puolustusalailla. Kaiken kaikkiaan konferenssiraportin ehdotuksissa kehoitetaan EU:ta toimimaan aktiivisemmin aloilla, joilla on todellista merkitystä ihmisille yhdessä tai erikseen.

Ehdotusten arviointi

Jotta konferenssin ehdotusten jatkotoimet voitaisiin toteuttaa mahdollisimman avoimesti ja suoraan, on ensin arvioitava niiden toteuttamisen edellytykset. **Ehdotuksia arvioitaessa on tärkeää keskittyä siihen, mitä ehdotuksissa on tarkoitettu ja sanottu tekemättä tulkintoja tai valintoja.** Tämän tiedonannon liitteessä raportin 49 ehdotusta on jaoteltu aiheittain samaan tapaan kuin itse konferenssissa. Komissio käy ne läpi kohta kohdalta ja esittää arvionsa.

Komission ratkaisuehdotukset jaetaan liitteessä neljään ryhmään: olemassa olevat aloitteet, joiden puitteissa ehdotuksia voidaan toteuttaa, komission jo esittämät toimenpiteet, jotka komissio pyytää Euroopan parlamenttia ja neuvostoa hyväksymään, suunnitteilla olevat toimet, joilla toteutetaan konferenssin esittämiä ideoita raportissa esitettyjen uusien pohdintojen pohjalta, sekä raportissa ehdotetut uudet aloitteet tai toiminta-alat siltä osin kuin ne kuuluvat komission toimivaltaan.

Ensimmäiseen ryhmään kuuluvat komission jo täytäntöön panemat aloitteet, joilla toteutetaan suoraan ehdotusten tavoitteita. Esimerkiksi eräitä ehdotuksissa käsiteltyjä ilmastotavoitteita on jo sisällytetty viime vuonna voimaan tulleeseen eurooppalaista ilmastolakia koskevaan asetukseen. EU:n digipalvelusäädöksellä vuorostaan varmistetaan, että verkkoympäristö säilyy turvallisena alueena ja että sananvapaus ja digialan yritysten mahdollisuudet turvataan. Hiljattain perustettu terveyshätätilanteiden valmiusviranomaisen (HERA) taas auttaa EU:ta parantamaan varautumista ja reagointia valtioiden rajat ylittäviin terveysuhkiin. EU on myös saanut aikaan historiallisia sopimuksia vähimmäispalkoista ja naisten osuuden lisäämisestä eurooppalaisten yritysten johtokunnissa. Tähän ryhmään kuuluu myös konkreettisia aloitteita, joilla vahvistetaan EU:n kansainvälisiä kumppanuuksia ja maailmanlaajuista roolia. Esimerkiksi Global Gateway -strategialla edistetään EU:n arvojen mukaisesti investointeja älykkääseen, puhtaaseen ja turvalliseen infrastruktuuriin kaikkialla maailmassa.

Toinen ryhmä kattaa komission tekemät ehdotukset, jotka ovat parhaillaan parlamentin ja neuvoston käsiteltävinä. Joissakin tapauksissa tulevaisuuskonferenssin tekemät ehdotukset antavat lisäpontta lainsäädäntötyön nopeuttamiselle. Esimerkkejä tästä ovat uusi muuttoliike- ja turvapaikkasopimus, tekoälysäädös ja aloitteet kiertotalouden vahvistamiseksi muun muassa akkuteknologian ja kestävä tuotepolitiikan aloilla. Tähän ryhmään kuuluvat myös nk. 55-valmiuspaketin yhteydessä tehdyt ehdotukset, jotka ovat

välttämättömiä Euroopan ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi ja energiariippuvuuden vähentämiseksi, sekä aloitteet, joilla vahvistetaan EU:n selviytymiskykyä ja teknologista suvereniteettia, kuten EU:n sirusäädös.

Kolmas ryhmä kattaa alat, joilla komissio suunnittelee ehdotusten tekemistä. Tässä työssä otetaan huomioon konferenssin ehdotukset. Tähän ryhmään sisältyvät eurooppalainen medianvapaussäädös, jolla pyritään turvaamaan tiedotusvälineiden moniarvoisuus ja riippumattomuus EU:n sisämarkkinoilla, lainsäädäntöehdotus, jolla vahvistetaan vihreän ja digitaalisen siirtymän kannalta kriittisten raaka-aineiden saatavuutta, sekä uusi eurooppalainen innovaatio-ohjelma. Samaten komissiossa on valmisteilla lainsäädäntökehys, jolla pyritään nopeuttamaan ja helpottamaan siirtymistä kestäviin elintarvikejärjestelmiin. Komissio tekee lähiviikkoina ja -kuukausina myös lainsäädäntöehdotuksia, joilla vastataan suoraan joihinkin konferenssin ehdotuksiin. Ne liittyvät esimerkiksi luonnon ennallistamiseen ja pakkotyöllä valmistettujen tuotteiden EU:n markkinoille pääsyn kieltämiseen.

Neljänten ryhmään kuuluvat konferenssin ehdotukset, jotka ovat kokonaan tai osittain uusia ja edellyttävät komissiolta uusia aloitteita tai ehdotuksia. Aloja, joilla konferenssi on ehdottanut uusia toimia, ovat muiden muassa mielenterveys, erityisesti pyrkimys parantaa tietämystä mielenterveysongelmista ja keinoista niiden ratkaisemiseksi kaikkialla EU:ssa. Muut tähän ryhmään kuuluvat konferenssin suositukset koskevat esimerkiksi ravitsemusta ja elintarviketurvaa sekä tuotteiden ympäristöjalanjälkeen liittyvää tiedotusta, eläinten hyvinvointia ja maataloustuotteiden jäljitettävyyttä. Lisäksi konferenssin raportissa ehdotetaan koordinoitua eurooppalaista lähestymistapaa pimeän verkon seurantaan sekä kryptovaluutan louhinnan sääntelyä.

Jatkotoimien periaatteet

Arvioinnissa annetaan jatkotoimille selkeä suunta ja yksilöidään alat, joilla komission on tehtävä ehdotuksia. Komissio toteuttaa toimet **mahdollisimman käytännöllisellä tavalla** joko lainsäädännön avulla tai muulla tavoin. Se käyttää perussopimusten mukaista aloiteoikeuttaan täysimääräisesti ottaen asianmukaisesti huomioon toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteet sekä paremman sääntelyn periaatteet. Tähän sisältyy toimintavaihtoehtojen todennäköisten vaikutusten arviointi, jonka yhteydessä varmistetaan, ettei kielteisiä seurauksia voi syntyä, sekä sen tarkastelu, millä tasolla päätöksenteko on tehokkainta.

Huomattakoon myös, että monilla aloilla komission on ryhdyttävä **muihin kuin lainsäädäntötoimiin** joko siksi, että lainsäädäntövalta on rajallinen, tai siksi, että tämä on paras tapa saavuttaa haluttu tulos. Kaikki ehdotukset eivät myöskään kuulu komission toimivaltaan, ja osassa niistä jatkotoimet voidaan parhaiten panna vireille muiden EU:n toimielinten, EU:n jäsenvaltioiden tai paikallis- ja alueviranomaisien aloitteesta.

Ensimmäiset uudet ehdotukset julkistetaan syyskuussa 2022 puheenjohtaja von der Leyenin **unionin tilaa käsittelevässä puheessa** sekä siihen liittyvässä aiekirjeessä. Nämä ehdotukset sisällytetään myös komission vuoden 2023 työohjelmaan. Jotkin ehdotuksista olisi myös sisällytettävä EU:n toimielinten ja komission tulevien työohjelmien yhteisiin lainsäädäntöprioriteetteihin.

Perussopimukset: hyödynnetään jo käytettävissämme olevia keinoja – muutetaan puitteita tarvittaessa

Ehdotusten jatkotoimissa on varmistettava, että **uudistukset ja uudet toimintapolitiikat sekä perustamissopimuksen muuttamisen tarpeesta käytävät keskustelut eivät sulje toisiaan pois**. Perussopimusten muuttaminen ei saisi olla päämäärä sinänsä. Useimmat toimet voidaan toteuttaa ja täytyykin toteuttaa nykyisten perussopimusten puitteissa. EU:n perussopimuksia voidaan muuttaa samaan tapaan kuin jäsenvaltioiden perustuslakejakin. EU:n toimielimet ja jäsenvaltiot ovat nykyisen komission toimikauden alusta asti sopineet hyödyntävänsä täysipainoisesti EU:n perussopimusten tarjoamia mahdollisuuksia. Näin ne ovat pystyneet esimerkiksi hankkimaan miljardeja rokotteita kansalaisille kaikkialla EU:ssa ja vauhdittaneet talouden tulevaisuutta NextGenerationEU-välineen avulla. EU on tänä aikana myös sopinut kunnianhimoisista ja oikeudellisesti sitovista ilmastoneutraaliuteen tähtäävistä toimista, sopinut digitaalialan uusista pelisäännöistä ja tukenut pk-yritysten työpaikkoja SURE-ohjelman avulla koronaviruspandemian aikana. Tämä on ollut mahdollista, koska toimielimet ovat yhdessä toimien osoittaneet poliittista tahtoa vastata kiireellisiin haasteisiin.

Nykyisissä perussopimuksissa on myös hyödyntämättömiä mahdollisuuksia, joiden avulla konferenssin ehdotuksia voitaisiin toteuttaa. Esimerkiksi nk. **siirtymälausekkeiden** avulla voitaisiin **tietyillä politiikanaloilla siirtyä määränemmistöpäätöksiin**. Puheenjohtaja von der Leyen nimenomaisesti peräänkuulutti tätä poliittisissa suuntaviivoissaan ja unionin tilaa koskevassa puheessaan esimerkiksi energian ja verotuksen aloilla sekä yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan keskeisissä kysymyksissä esimerkiksi pakotteiden ja ihmisoikeuksien suhteen.

Jotkin konferenssissa esitetyistä ideoista ovat kuitenkin täysin innovatiivisia, ja ne edellyttäisivät EU:lta uudenlaisia ratkaisuja. Joissakin ehdotuksissa nimenomaisesti vaaditaan perussopimusten muuttamista. Tämä koskee esimerkiksi terveyden ja puolustuksen alan toimia.

Konferenssi on antanut uutta pontta Euroopan yhdentymishankkeen uudistamiselle ja parantamiselle olemassa olevalla perustalla, jota voidaan tarvittaessa ajantasaistaa. Kuten puheenjohtaja von der Leyen totesi konferenssissa pitämässään puheessa, **komissio tukee vakaasti uudistuksia, joilla Euroopan unionia voidaan parantaa toimivammaksi, tarvittaessa muuttamalla perussopimuksia**.

Komissio paneekin tyytyväisenä merkille Euroopan parlamentin valmiuden käyttää ensimmäistä kertaa Lissabonin sopimuksen mukaisia valtuuksiaan ehdottaakseen muutoksia perussopimukseen. Parlamentti on yksilöinyt useita aloja, joilla perussopimukseen tehtävistä muutoksista olisi sen mukaan keskusteltava koolle kutsuttavassa **valmistelukunnassa**. Komissio on valmis toimimaan edelleen kaikilta osin institutionaalisen tehtävänsä mukaisesti Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 48 artiklassa määrätyssä menettelyssä, erityisesti antamaan lausuntonsa vastauksena Eurooppa-neuvoston kuulemispyyntöön.

3. TULEVAISUUS: KANSALAISET EUROOPPALAISEN DEMOKRATIAN KESKIÖÖN

Konferenssin tuloksena syntyi useita laadukkaita ehdotuksia ja saatiin uutta puhtia EU:n uudistamiseen. Konferenssi osoitti myös, miten **eurooppalainen yhteinen julkinen tila voi**

tuottaa hedelmää ja miten eurooppalaista demokratiaa voidaan rikastuttaa koko EU:n tasolla sekä kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla ottamalla kansalaiset mukaan toimintaan. Eri puolilla EU:ta järjestettiin satoja epämuodollisia keskustelutilaisuuksia. Uudenlaiset keskustelumuodot, kuten konferenssin monikielinen digitaalinen foorumi ja eurooppalaiset kansalaispaneelit, tarjosivat kansalaisille mahdollisuuden esittää ajatuksiaan kysymyksistä, joita he pitivät tärkeinä EU:n tulevaisuuden kannalta. Konferenssi pyrki tavoittamaan myös sellaiset ihmiset, jotka eivät yleensä osallistu politiikkaan eivätkä esimerkiksi ole äänestäneet edellisissä Euroopan parlamentin vaaleissa.

Konferenssin innovatiivisten keskustelumuotojen yhteydessä tarjottiin opastusta siihen, miten kansalaiset saadaan paremmin mukaan toimien priorisointiin ja tavoitteiden asettamiseen sekä politiikkojen suunnitteluun ja laatimiseen Euroopan tasolla. Komissio aikoo ehdottaa konferenssin ja omien olemassa olevien välineidensä pohjalta keinoja, joilla **varmistetaan, että kansalaisille annetaan vastaavanlainen, entistä suurempi rooli EU:n päätöksenteossa.**

Keskeisessä roolissa konferenssissa oli uusi innovaatio, **eurooppalaiset kansalaispaneelit.** Paneeleihin valittiin satunnaisotannalla yhteensä 800 kansalaista, joista kolmannes oli nuoria. Kukin paneeli kokoontui kolmeen keskustelutilaisuuteen ja antoi suosituksia. Useat EU-maat järjestivät samoja periaatteita noudattaen myös kansallisen tason kansalaispaneeleja.

Komissio pyytää kansalaispaneeleja osallistumaan keskusteluun ja antamaan suosituksia ennen tiettyjen keskeisten lainsäädäntöehdotusten antamista osana laajempaa poliittista päätöksentekoprosessiaan ja paremman sääntelyn periaatteiden mukaisesti. Aiheesta riippuen voidaan muodostaa joko koko EU:n laajuisia tai suppeampia paneeleja, jotka keskittyvät tiettyihin toimintapolitiikan kysymyksiin. Konferenssin tapaan paneelien osallistujat olisi valittava satunnaisesti. Kokoonpanojen olisi kuitenkin heijastettava EU:n monimuotoisuutta ja väestörakennetta. Kolmanneksen osallistujista olisi oltava nuoria. EU-aloitteiden vaikutustenarviointiin sisällytetään tarvittaessa paneelien kansalaisraportti, jossa esitetään yhteenveto näiden osallistavien keskusteluprosessien tuloksista. Pelkästään nuorista koostuvien paneelien raportteja kutsuttaisiin ”nuorisotesteiksi”. **Ensimmäinen näistä uuden sukupolven kansalaispaneeleista käynnistetään, kun komission puheenjohtaja pitää unionin tilaa koskevan vuoden 2022 puheensa.**

Konferenssin **monikielisen digitaalisen foorumin** ansiosta kansalaiset pystyivät esittämään ideoitaan helposti muutamalla klikkauksella ja järjestämään konferenssiin liittyviä tapahtumia eri puolilla EU:ta. Foorumilla oli toukokuuhun 2022 mennessä käynyt lähes 5 miljoonaa yksittäistä vierailijaa. Sillä oli yli 750 000 rekisteröitynyttä osallistujaa, 18 000 keskustelua esitetyistä ideoista ja yli 6 500 tapahtumaa.

Konferenssin osallistujat ehdottivat, että kansalaisten kuulemista varten perustettaisiin vastaavia verkossa toimivia kuulemisfoorumeita. Komissio aikookin tehdä **Kerro mielipiteesi -sivustostaan** kansalaisosallistumisen keskitetyn portaalin, johon kootaan yhteen kaikki tiedot komission tarjoamista kansalaisten osallistumismekanismeista. Tähän uuteen portaaliin sisällytetään tulevaisuuskonferenssin keskustelualustan keskeisiä ominaisuuksia: mahdollisuus kansalaisten suoraan ajatustenvaihtoon ja muiden ideoiden kommentointiin kaikilla EU:n virallisilla kielillä, sillä portaalissa hyödynnetään eTranslation-konekäännösohjelmää. Samaten portaalissa voidaan järjestää verkkokyselyitä ja osallistavia verkkotapahtumia. Portaali muodostaa puitteet uudellelaiselle demokraattiselle osallistumiselle ja innovoinnille.

Nämä ovat osa komission laajempia pyrkimyksiä vahvistaa eurooppalaista demokratiaa ja julkista tilaa. Kun konfliktit ja autoritarismi lisääntyvät eri puolilla maailmaa, meidän on **kiinnitettävä enemmän huomiota demokratioihin ja demokratian selviytymiskykyyn ja tuettava niitä entistäkin enemmän**. Komissio on äskettäin ehdottanut Euroopan demokratiatoimintasuunnitelman mukaisesti toimenpiteitä, joilla vahvistetaan Euroopan tason poliittisia puolueita ja mahdollistetaan kampanjointi valtioiden rajojen yli osana toimia, joilla pyritään suojelemaan vaalien rehellisyyttä ja avointa demokraattista keskustelua. Komissio on myös tehnyt ehdotuksia edistääkseen sellaisten EU-kansalaisten oikeuksia, joka asuvat jossakin muussa EU-maassa kuin kotimaassaan, erityisesti Euroopan parlamentin vaaleissa. Euroopan parlamentti vuorostaan on äskettäin ehdottanut **EU:n vaalilainsäädännön** uudistamista ja tehnyt ehdotuksia siitä, että seuraavissa eurovaaleissa voitaisiin käyttää ylikansallisia listoja. Komissio tukee parlamenttia sen pyrkimyksissä edistää vaalilainsäädännöstä sopimukseen pääsemistä neuvostossa.

Nyt voidaan myös alkaa tarkastella, miten konferenssista saatujen kokemusten tuella voidaan edistää eurooppalaisen kansalaisidentiteetin vaalimista. Tässä yhteydessä voitaisiin erityisesti arvioida, miten tätä kehitystä voidaan tukea koulutuksen ja viestinnän avulla.

4. PÄÄTELMÄT

Kuten tässä tiedonannossa ja sen liitteessä todetaan, tulevaisuuskonferenssin ehdotukset edellyttävät monenlaisia toimia. Konferenssin työn tuloksena on kuitenkin syntynyt paljon arvokasta tietoa ja ennen kaikkea saatu uutta energiaa ja vauhtia EU:lle ja sen kehitykselle. Vaikka konferenssi on jo päätynyt, sen tuloksena tehtyjen ehdotusten jatkotoimet EU:n kehittämiseksi ovat vasta alussa. Jatkossakin on varmistettava, että kaikki kansalaiset voivat edelleen sanoa sanansa heihin vaikuttaviin politiikkoihin.

Konferenssi on osoittanut, että eurooppalaiset haluavat vakaasti rakentaa parempaa tulevaisuutta. Euroopan unioni on heille keino tämän tavoitteen saavuttamiseen. He haluavat rakentaa tulevaisuutensa yhdessä vaaleilla valittujen edustajien kanssa. Heidän Euroopan unioninsa vaalii rauhaa, vaurautta, oikeudenmukaisuutta ja edistystä, tukee sosiaalista ja kestävä kehitystä ja pitää huolta kaikista kansalaisista. Samalla se on valmis panemaan täytäntöön rohkeaa politiikkaa, joka hyödyttää kaikkia sukupolvia. Heillä on selkeä visio, ja tässä tiedonannossa esitettyjen monien aloitteiden ansiosta komissio voi ryhtyä toteuttamaan tätä visiota konkreettisin toimin.

Konferenssiin osallistuneet toimielimet vastaavat yhdessä sen jatkotoimista institutionaalisten toimivaltuuksiensa puitteissa sekä toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukaisesti. Näissä jatkotoimissa on olennaisen tärkeää huolehtia viestinnän selkeydestä ja tehokkuudesta, erityisesti jotta voidaan varmistaa kansalaisten sitoutuminen ja lisätä luottamusta prosessiin ja sen tuloksiin. Syksyllä 2022 järjestetään **konferenssin palautetapahtuma**, jotta kansalaiset pysyvät ajan tasalla jatkotoimista ja työn jatkuvuus varmistetaan. EU:n toimielimillä on tässä tapahtumassa tilaisuus tiedottaa toimiensa toteutuksen etenemisestä ja arvioida koko prosessin edistymistä. Palautetapahtumassa voidaan luoda selkeä yhteys konferenssin tulosten ja sen innoittamien tulevien toimien välille.